

DAGPENGER

OVERSIKT

Dagpenger er en midlertidig ytelse du får når du er arbeidsledig eller permittert. En midlertidig ytelse vil si penger som du får i en begrenset periode. Det er en rekke vilkår som må være oppfylt og noen av vilkårene forutsetter konkrete vurderinger i hvert enkelt tilfelle. Kontakt Jussbuss for konkret hjelp i din sak. Vi gjør oppmerksom på at vi ikke hjelper med å skrive søknader og at vi i perioder med høyt sakstrykk må prioritere de klientene som har lavest inntekt og få andre muligheter til å få hjelp.

HVA SIER LOVEN - VILKÅR

Dagpenger er regulert i folketrygdloven kapittel 4. Uthevet lovtekst i dette dokumentet er gjort av Jussbuss. Vilkårene for dagpenger kan i grove trekk deles opp i seks hovedvilkår:

1. Tilknytning til arbeidslivet og folketrygden

«§ 4-4. Krav til minsteinntekt

For å få rett til dagpenger må medlemmet

- a) i de **siste tolv avsluttede kalendermånedene** før det søkes om stønad ha hatt en brutto arbeidsinntekt som minst svarer til **1,5 ganger grunnbeløpet** på søknadstidspunktet, eller
- b) i løpet av de **siste 36 avsluttede kalendermånedene** før det søkes om stønad ha hatt en brutto arbeidsinntekt som minst svarer til **3 ganger grunnbeløpet** på søknadstidspunktet.»

«§ 4-2. Opphold i Norge

For å ha rett til dagpenger må medlemmet **oppholde seg i Norge.**»

2. Alder

«§ 4-23. Bortfall på grunn av alder

Retten til dagpenger faller bort når medlemmet fyller **67 år.**»

3. Arbeidstaker

«§ 4-3. Tap av arbeidsinntekt og arbeidstid

For å få rett til dagpenger må medlemmet ha **tappt arbeidsinntekt som arbeidstaker** på grunn av arbeidsløshet.»

4. Tap av arbeidsinntekt og arbeidstid

«§ 4-3. Tap av arbeidsinntekt og arbeidstid

For å få rett til dagpenger må medlemmet ha **tappt arbeidsinntekt** som arbeidstaker på grunn av arbeidsløshet. (...)

For at medlemmet skal få rett til dagpenger, må **vanlig arbeidstid** være **redusert med minst 50 prosent**. Som vanlig arbeidstid regnes den arbeidstiden vedkommende hadde før ledigheten eller før arbeidstiden ble redusert. Vanlig arbeidstid kan likevel ikke overstige lovbestemt arbeidstid for yrket eller næringen. For medlem som bare søker deltidsarbeid (se § 4-5 annet ledd), kan vanlig arbeidstid ikke overstige ønsket arbeidstid.»

5. Reell arbeidssøker

«§ 4-5. Reelle arbeidssøkere

For å ha rett til dagpenger må medlemmet **være reell arbeidssøker**. Som reell arbeidssøker regnes den som er arbeidsfør, og er villig til

- a) å ta **ethvert arbeid** som er lønnet etter tariff eller sedvane,

- b) å ta arbeid **hvor som helst i Norge**,
- c) å ta arbeid uavhengig av om det er på **heltid eller deltid**,
- d) å delta på **arbeidsmarkedstiltak.**»

6. Aktivitetstiltak

«§ 4-8. Meldeplikt og møteplikt

For å ha rett til dagpenger må medlemmet melde seg som **arbeidssøker** til Arbeids- og velferdsetaten.

Medlemmet må melde seg **hver fjortende dag** (meldeperioden).

(...)

Dersom medlemmet **uten rimelig grunn** unnlater å melde seg på fastsatt dag, faller retten til dagpenger bort fra og med den dag medlemmet skulle ha meldt seg og inntil han eller hun melder seg på nytt.»

HVA BETYR DET SOM STÅR I LOVEN – NÆRMERE OM VILKÅRENE FOR DAGPENGER

1.1 Du må tjent en viss sum før du får dagpenger

Folketrygdloven § 4-4 første ledd stiller krav til minsteinntekt. Du må ha hatt en brutto arbeidsinntekt (lønn før skatt) på minst 1,5 ganger folketrygdens grunnbeløp (G) de siste tolv månedene før du søker. Ettersom grunnbeløpet per 01.05.2019 utgjør 99.858 kr, innebærer dette at du må ha tjent omlag 150.000 kr siste året for å ha rett på dagpenger. Hvis du ikke har tjent så mye de siste tolv månedene, kan du likevel ha krav på dagpenger dersom du de siste tre årene har tjent til sammen 3G før skatt – omlag 300.000 kr. Du kan finne oppdaterte tall for folketrygdens grunnbeløp på både NAV og Skatteetaten sine nettsider.

1.2 Du må oppholde deg i Norge

Etter folketrygdloven § 4-2 første ledd er det et vilkår for rett til dagpenger at du oppholder deg i Norge. Det kan imidlertid gjelde unntak for opphold innenfor EØS-området og i enkelte andre særtilfeller. Det er viktig å søke om dette på forhånd før du reiser.

2. Du må være under 67 år

Dagpenger gis til personer opptil 67 år.

3. Du må være arbeidstaker

Etter folketrygdloven § 4-3 første ledd første punktum er det et vilkår for dagpenger at du har tapt inntekt «som arbeidstaker». Dersom du er selvstendig næringsdrivende vil du altså som utgangspunkt ikke ha krav på dagpenger. Frilansere anses som lønnsinntakere og kan derfor ha krav på dagpenger. Det kan imidlertid være vanskelig å bevise at arbeidsløsheten er reell.

4.1. Du må ha tapt arbeidsinntekt

Etter folketrygdloven § 4-3 første ledd første punktum må arbeidsløsheten ha påført deg et inntektstap. Det stilles ikke krav til hvor mye inntekten din er redusert. Det avgjørende er at du faktisk har fått redusert arbeidsinntekt.

4.2. Arbeidstiden din må være redusert med minst 50 prosent

Det er et vilkår etter folketrygdloven § 4- at arbeidstiden din er redusert med minst halvparten – 50 prosent. Med «arbeid» menes som hovedregel alle timer du utfører arbeid – både lønnet og ulønnet. Ved denne vurderingen tas det utgangspunkt i det som er din vanlige arbeidstid. Dette vil som regel være antall arbeidstimer som er angitt i arbeidskontrakten din. Vanlig arbeidstid kan ikke overstige 40 timer per uke.

5. Du må være reell arbeidssøker

Etter folketrygdloven § 4-5 første ledd første punktum er det et vilkår om at du er reell arbeidssøker. Dette innebærer for det første at du er i stand til å arbeide. Du kan altså ikke være for syk til å jobbe. Dersom dette er tilfellet kan du i stedet søke om sykepenger, arbeidsavklaringspenger eller uføretrygd. For det andre må du være villig til å ta ethvert arbeid, både deltid og fulltid, hvor som helst i landet, og delta på NAVs arbeidsmarkedstiltak. Er du student vil du som den klare hovedregel ikke ha krav på dagpenger fordi du ikke anses som reell arbeidssøker.

6. Du må melde deg hos NAV hver fjortende dag

For å kunne kreve dagpenger må du ha registrert deg som arbeidssøker på NAVs nettsider. Videre krever NAV at du melder fra om din livssituasjon annenhver uke, for eksempel gjennom meldekort. Dersom du ikke gjør dette vil retten til dagpenger kunne falle bort.

HVA SIER LOVEN – DAGPENGENES STØRRELSE, GRADERTE DAGPENGER, KARANTENETID OG VARIGHET

1. Størrelse

«§ 4-12. *Dagpengenes størrelse*

*Dagpengene utbetales for fem dager per uke. Dagsatsen er **2,4 promille av dagpengegrunnlaget.**»*

«§ 4-11. *Dagpengegrunnlag*

Dagpengegrunnlaget er den inntekten dagpengene regnes ut etter.

*Dagpengegrunnlaget fastsettes ut fra medlemmets **brutto arbeidsinntekt** de siste tolv avsluttede kalendermånedene før han eller hun søker om stønad, eller får fastsatt nytt dagpengegrunnlag etter bestemmelsene i § 4-16 første ledd, andre og tredje punktum. Dersom det gir et høyere grunnlag, fastsettes dagpengegrunnlaget i stedet ut fra gjennomsnittlig brutto arbeidsinntekt i de siste 36 avsluttede kalendermånedene før søknadstidspunktet.*

(...)

*Inntekt over **seks ganger folketrygdens grunnbeløp** regnes ikke med i dagpengegrunnlaget.»*

2. Graderte dagpenger

«§ 4-13. *Graderte dagpenger*

Det ytes graderte dagpenger til medlem som er

- a) **delvis arbeidsløs** og får mindre arbeidsinntekt fordi arbeidstiden per uke er blitt redusert,
- b) **delvis arbeidsløs** fordi vedkommende ikke har fått full sysselsetting,
- c) **delvis permittert.**

*Graderte dagpenger ytes bare når vanlig arbeidstid i meldeperioden (se § 4-8) er redusert med **minst 50 prosent** i forhold til medlemmets vanlige arbeidstid (se § 4-3 annet ledd).»*

3. Karantenetid

«§ 4-10. *Forlenget ventetid*

Det ytes dagpenger først etter en forlenget ventetid når medlemmet

- a) *har sagt opp sin stilling uten rimelig grunn,*
- b) *har sluttet uten rimelig grunn,*
- c) *er avskjediget eller oppsagt på grunn av forhold som kan bebreides vedkommende, eller*
- d) *handler som beskrevet i § 4-20 første ledd bokstav a til c.*

Forlenget ventetid løper fra det tidspunkt det er søkt om stønad, og fastsettes til

- a) **tolv uker** første gang forhold som nevnt i første ledd inntreffer,
- b) **seks måneder** dersom forhold som nevnt i første ledd eller i § 4-20 har inntruffet to eller flere ganger innenfor de siste tolv måneder.»

4. Varighet og ny dagpengeperiode

«§ 4-15. Antall stønadsuker (stønadsperiode)

Det ytes hele eller graderte dagpenger i en full stønadsperiode på til sammen **104 uker** til medlem som har hatt arbeidsinntekt, jf. § 4-4, på minst 2 ganger grunnbeløpet i de siste tolv månedene eller i gjennomsnitt av de siste 36 månedene før søknadstidspunktet. Dersom inntekten har vært lavere enn 2 ganger grunnbeløpet, utgjør full stønadsperiode **52 uker.**»

HVA BETYR DET SOM STÅR I LOVEN – NÆRMERE OM DAGPENGENES STØRRELSE, GRADERTE DAGPENGER, KARANTENETID OG VARIGHET

1. Dagpengene skal utgjøre 62,4 % av inntektsgrunnlaget ditt

Arbeidsavklaringspenger beregnes ut fra lønna di. Utgangspunktet er at du skal få brutto 62,4 % av det du ville fått i lønn før skatt.

Grunnlaget for dagpengene begrenses imidlertid til seks ganger folketrygdens grunnbeløp (G), se folketrygdloven § 4-11 fjerde ledd. Ettersom grunnbeløpet per 2020 utgjør i underkant av 100.000 kr, innebærer dette at dagpengegrunnlaget er begrenset til omlag 600.000 kr. Dette betyr igjen at du ikke vil få utbetalt mer enn 62,4 % av 6G i dagpenger selv om lønnen din er høyere enn dette – omlag 375.000 kr.

2. Du kan også få dagpenger dersom du får jobbe mindre enn tidligere

Etter folketrygdloven § 4-13 første ledd kan du få dagpenger dersom du er delvis arbeidsløs eller permittert. Dette vil for eksempel være tilfellet dersom arbeidsgiveren din bare kan la deg jobbe halvparten så mye som du fikk tidligere. Dersom arbeidstiden din er redusert med mindre enn 50 prosent vil du ikke ha krav på graderte dagpenger.

3. Dersom du slutter i jobben din uten rimelig grunn må du vente 12 uker før du får dagpenger

Dersom du selv slutter i jobben eller sier opp uten rimelig grunn vil du få en forlenget ventetid på dagpenger på 12 uker. Hva som er rimelig grunn til å slutte i jobben vil måtte vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle. Eksempelvis vil kritikkverdige forhold knyttet til arbeidsmiljøet ofte være rimelig grunn til å slutte, mens det forhold at du ønsker deg høyere lønn ikke nødvendigvis vil være det.

4. Du kan få dagpenger i opptil to år før du må søke på nytt

Dagpenger er en midlertidig ytelse. Etter folketrygdloven § 4-15 første ledd gis dagpenger i opptil 104 uker – to år. Dersom den gjennomsnittlige inntekten din de siste tre årene før søknadstidspunktet var lavere enn 2G – omlag 200.000 kr – vil du bare ha krav på dagpenger i 52 uker – ett år.

Dersom du fortsatt er arbeidsledig når dagpengeperioden din er over, kan du søke om dagpenger på nytt. Du må igjen fylle vilkårene for rett til dagpenger. Dette innebærer blant annet at arbeidstiden din må være redusert på nytt.

Hvis du ikke oppfyller vilkårene for dagpenger kan du søke om økonomisk sosialhjelp – sosialstønad. Du kan lese mer om dette i Jussbuss' søknadshjelper om temaet under saksområdet sosialrett på våre nettsider.

HVA SIER LOVEN – DAGPENGER UNDER PERMITTERING

Vilkår og utmåling for dagpenger ved permittering

«§ 4-7. Dagpenger til permitterte

Det kan ytes dagpenger til medlem som er **permittert** på grunn av **mangel på arbeid** eller **andre forhold som arbeidsgiver ikke kan påvirke**. Med permittering menes i denne sammenheng at arbeidstaker midlertidig fritas for arbeidsplikt i forbindelse med driftsinnskrenkning eller driftsstans, enten dette bestemmes ensidig av arbeidsgiver eller ved avtale i det enkelte tilfelle.

Dagpenger kan ytes i **inntil 26 uker** i løpet av en periode på 18 måneder ved hel eller delvis permittering hos samme arbeidsgiver. Departementet kan gi forskrift om adgang til å forlenge perioden med rett til dagpenger.»

HVA BETYR DET SOM STÅR I LOVEN – NÆRMERE OM DAGPENGER UNDER PERMITTERING

1. Du må være permittert

Permittering betyr at du som arbeidstaker midlertidig fritas for arbeidsplikt i forbindelse med driftsinnskrenkning eller driftsstans, og at arbeidsgiver midlertidig fritas fra plikten til å utbetale lønn. Formelt består arbeidsforholdet fortsatt, og du har både rett og plikt til å gjenoppta arbeidet når permitteringsperioden utløper eller arbeidsgiver har behov for arbeidskraft i permitteringsperioden. For spørsmål angående dine rettigheter overfor arbeidsgiver under permittering, se Jussbuss' brosjyre «Oppsigelse, avskjed og permittering» under saksområdet arbeidsrett på våre nettsider.

Dersom du jobber i permitteringsperioden skal arbeidsgiver dekke lønn. I så fall reduseres dagpengene i forhold til hvor mye du jobber. Hvis du for eksempel jobber 20 prosent vil du dermed få 80 prosent dagpenger.

2. Permitteringen må skyldes forhold ved bedriften som arbeidsgiver ikke kan påvirke

Permitteringen må skyldes forhold ved bedriften som arbeidsgiver ikke kan påvirke. Dette vil for eksempel kunne være driftsinnskrenkning, driftsstans, brann, flom eller andre uforutsette hendelser på arbeidsplassen. Dette vilkåret vil som hovedregel være oppfylt dersom det kan dokumenteres enighet mellom deg eller tillitsvalgt på arbeidsplassen og sjefen.

3. Du må oppfylle de øvrige vilkårene for dagpenger

For å ha rett til dagpenger under permittering må du oppfylle de generelle vilkårene i folketrygdloven kapittel 4, i tillegg til vilkårene i folketrygdloven § 4-7.

Dette innebærer blant annet at du fremdeles må være reell arbeidssøker. Når du er permittert har du imidlertid ikke de samme mulighetene til å ta annet arbeid som vanlige arbeidsledige, ettersom arbeidsgiver kan kreve at du gjenopptar ditt tidligere arbeid. Derfor stilles det noe mildere krav til at du skal kunne ta ethvert arbeid og hvor som helst i landet. Nøyaktig hva som kreves må vurderes konkret. I denne vurderingen er det særlig relevant hvor lenge permitteringen er ment å vare, permitteringsgrad og hvor lett det er å få annen jobb. Eksempelvis vil NAV normalt kunne kreve at du takker ja til en midlertidig jobb som ikke varer lengre enn den tid du er ment å være permittert.

4. Du kan få dagpenger tilsvarende 62,4 prosent av inntektene dine i inntil 26 uker

Det gis dagpenger under permittering i inntil 26 uker i løpet av en periode på 18 måneder – halvannet år. Dagpengene beregnes på samme måte som dersom du hadde vært arbeidsledig. Det vil si at du har krav på 62,4 prosent av inntektene dine i dagpenger.

5. Dersom du blir sagt opp mens du er permittert.

Dersom du sier opp selv eller arbeidsgiveren din sier deg opp mens du er permittert, regnes permitteringen som opphørt. Du vil da som utgangspunkt ha rett og plikt til å arbeide ut oppsigelsestiden. Tilsvarende vil arbeidsgiver ha lønnsplikt ut oppsigelsestiden, og dette gjelder selv om arbeidsgiver ikke har noe arbeid til deg. I oppsigelsestiden vil du

derfor ikke ha krav på dagpenger ettersom du mottar lønn fra arbeidsgiver. Husk at dersom du sier opp selv vil du kunne risikere å måtte vente i 12 uker før du får dagpenger dersom du sa opp uten rimelig grunn.

Det er viktig at du gir beskjed til NAV dersom du blir sagt opp eller sier opp selv. Dette er for at NAV skal kunne gi deg den veiledning du har behov for og foreta de endringer som er nødvendige for at ikke utbetaling av eventuell støtte skal bli feil. Feilutbetalinger kan få store konsekvenser for deg, og du risikerer å måtte betale tilbake pengene og i verste fall ytterligere straff.

Det gjelder en rekke regler for når og hvordan arbeidsgiver kan si deg opp. For spørsmål angående dine rettigheter overfor arbeidsgiver ved oppsigelse, se Jussbuss' brosjyre «Oppsigelse, avskjed og permittering» under saksområdet arbeidsrett på våre nettsider.

SØKNADSPROSESSEN

Dette heftet kan du bruke som hjelp når du skriver en søknad eller klage om dagpenger.

Du kan spørre NAV om hjelp til å søke og klage. De har **veiledningsplikt**. Dette betyr at de har en plikt til å hjelpe deg med spørsmål du har, fortelle hvilke ytelser du kan ha krav på og hva som ligger i de ulike vilkårene for å ha krav på en ytelse. De skal også bistå ved søknadsprosessen. Denne hjelpen er gratis.

Dersom dette dokumentet ikke er nok, og du ikke får hjelp av NAV, kan du kontakte Jussbuss for hjelp. Vi hjelper imidlertid ikke med å søke om arbeidsavklaringspenger, men vi kan se på vedtaket dersom du får avslag, eller en innvilgelse du ikke er fornøyd med.

Som søker har du **opplysningsplikt**. Dette betyr at du må gi riktige opplysninger og melde ifra dersom din livssituasjon endrer seg. Denne plikten er streng. Hvis NAV finner ut at du ikke har gitt riktige opplysninger, kan du få et tilbakebetalingskrav. Du risikerer strafferettslige konsekvenser, og i verste fall fengsel, hvis det er snakk om store summer og du har gjort det med vilje. Det er derfor veldig viktig at du leser vedtakene fra NAV nøye, slik at du vet hva slags informasjon NAV trenger og når du skal melde ifra om endringer i livssituasjonen.

HVA KAN DU GJØRE HVIS DU FÅR AVSLAG ELLER IKKE FÅR INNVILGET DET DU HADDE HÅPET PÅ?

Et vedtak skal være skriftlig. Det er ikke tilstrekkelig at NAV sier at du ikke har noe krav muntlig, for eksempel over telefon. Dersom dette skjer kan du alltid kreve dette skriftlig. Dette er viktig fordi vedtaket må være skriftlig for at du skal kunne klage. Dersom du er misfornøyd med NAVs vedtak kan du kontakte Jussbuss for veiledning. Vi vil da vurdere om din sak skal utredes eller ikke. Hvis vi utreder vil du få argumenter som du kan bruke i en eventuell klage. **Som hovedregel gir vi kun muntlig tilbakemelding slik at du må skrive klagen selv.**

Klagefristen er i utgangspunktet seks uker etter at du mottok svar. Dersom du ønsker at vi skal lese vedtaket og gi veiledning i forbindelse med en eventuell klage, bør du ta kontakt med oss så fort som mulig etter at du mottok vedtaket. Hvis du trenger lengre tid på å skrive en klage, kan du levere en **fristavbrytende klage**. Dette er en klage som vil avbryte klagefristen, slik at du får mer tid til å ettersende en mer utfyllende begrunnelse. Sammen med dette dokumentet finner du en slik fristavbrytende klage. Denne kan du fylle ut og levere til NAV dersom du får et avslag.

Hvis Jussbuss skal kunne veilede deg eller hjelpe deg med å klage, trenger vi å se avslaget. Dette kan du ta en kopi av og sende oss enten på faks, i posten, eller laste opp gjennom våre nettsider. Adresse, faksnummer og nettadresse står nederst på dette dokumentet.

FRISTAVBRYTENDE KLAGE

Undertegnede _____

Personnummer _____

ønsker ved dette brevet å påklage vedtaket den ____ / ____ / ____

angående _____

Nærmere begrunnelse vil ettersendes.

(Sted, dato og underskrift)